

# OBSAH

|       |                                                                                        |    |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1     | OPAKOVACÍ ÚLOHY .....                                                                  | 7  |
| 2     | FINANČNÍ ÚČETNICTVÍ<br>VE VÝROBNÍCH PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTECH .....                   | 13 |
| 2.1   | <b>Právní úprava účetnictví .....</b>                                                  | 13 |
| 2.1.1 | Obecné účetní zásady .....                                                             | 13 |
| 2.1.2 | Účtové osnovy .....                                                                    | 14 |
| 2.1.3 | Účtová osnova pro podnikatele .....                                                    | 15 |
| 2.1.4 | Postupy účtování .....                                                                 | 17 |
| 2.1.5 | Účtový rozvrh .....                                                                    | 17 |
| 2.2   | <b>Účtování zásob .....</b>                                                            | 17 |
| 2.2.1 | Druhy zásob .....                                                                      | 17 |
| 2.2.2 | Oceňování zásob .....                                                                  | 18 |
| 2.2.3 | Účtování materiálu podle způsobu A .....                                               | 21 |
| 2.2.4 | Účtování materiálu podle způsobu B .....                                               | 32 |
| 2.2.5 | Účtování nedokončené výroby, polotovarů vlastní výroby a výrobků podle způsobu A ..... | 32 |
| 2.3   | <b>Účtování investičního majetku .....</b>                                             | 34 |
| 2.3.1 | Složky investičního majetku .....                                                      | 34 |
| 2.3.2 | Oceňování investičního majetku .....                                                   | 36 |
| 2.3.3 | Odpisování investičního majetku .....                                                  | 36 |
| 2.3.4 | Pořízení investičního majetku .....                                                    | 37 |
| 2.3.5 | Vyřazení investičního majetku .....                                                    | 39 |
| 2.3.6 | Pronájem investičního majetku .....                                                    | 41 |
| 2.3.7 | Analytická evidence nehmotného a hmotného investičního majetku .....                   | 44 |
| 2.4   | <b>Účtování na finančních účtech .....</b>                                             | 44 |
| 2.4.1 | Charakteristika finančních účtů .....                                                  | 44 |
| 2.4.2 | Oceňování majetku na finančních účtech .....                                           | 45 |
| 2.4.3 | Pokladna .....                                                                         | 45 |
| 2.4.4 | Ceniny .....                                                                           | 46 |
| 2.4.5 | Bankovní účty .....                                                                    | 47 |
| 2.4.6 | Krátkodobý finanční majetek .....                                                      | 49 |
| 2.4.7 | Kurzové rozdíly u peněžních prostředků a krátkodobého finančního majetku .....         | 52 |
| 2.5   | <b>Účtování zúčtovacích vztahů .....</b>                                               | 52 |
| 2.5.1 | Charakteristika účtů o zúčtovacích vztazích .....                                      | 52 |
| 2.5.2 | Směnky .....                                                                           | 53 |
| 2.5.3 | Poskytnuté a přijaté zálohy provozní .....                                             | 56 |
| 2.5.4 | Kurzové rozdíly při úhradách pohledávek a závazků .....                                | 57 |
| 2.5.5 | Zúčtování se zaměstnanci .....                                                         | 58 |
| 2.5.6 | Zálohy k vyúčtování a ostatní závazky vůči zaměstnancům .....                          | 59 |
| 2.5.7 | Pohledávky a závazky ke společníkům .....                                              | 60 |
| 2.5.8 | Zúčtování s finančním orgánem .....                                                    | 61 |
| 2.5.9 | Pochybné, sporné, ztrátové a nedobytné pohledávky .....                                | 63 |
| 2.6   | <b>Účtování na kapitálových účtech a účtech dlouhodobých závazků .....</b>             | 64 |
| 2.6.1 | Charakteristika kapitálových účtů a účtů dlouhodobých závazků .....                    | 64 |
| 2.6.2 | Organizačně právní formy podnikání .....                                               | 64 |
| 2.6.3 | Základní jmění .....                                                                   | 66 |
| 2.6.4 | Účet individuálního podnikatele .....                                                  | 76 |
| 2.6.5 | Fondy tvořené ze zisku .....                                                           | 77 |
| 2.6.6 | Rezervy .....                                                                          | 78 |
| 2.6.7 | Dlouhodobé dluhopisy .....                                                             | 79 |
| 2.7   | <b>Účtování nákladů a výnosů .....</b>                                                 | 81 |
| 2.7.1 | Charakteristika a klasifikace nákladů a výnosů .....                                   | 81 |
| 2.7.2 | Členění účtových tříd sledujících náklady a výnosy ve finančním účetnictví .....       | 82 |
| 2.7.3 | Hlavní skupiny členění nákladů .....                                                   | 83 |
| 2.7.4 | Účtování nákladů .....                                                                 | 84 |

|       |                                                                                                                                                 |     |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.7.5 | Hlavní skupiny členění výnosů .....                                                                                                             | 87  |
| 2.7.6 | Účtování výnosů .....                                                                                                                           | 88  |
| 2.7.7 | Položky upravující hospodářský výsledek .....                                                                                                   | 89  |
| 2.8   | <b>Hospodářský výsledek a jeho rozdělení</b> .....                                                                                              | 98  |
| 2.8.1 | Povinnost k daní z příjmů .....                                                                                                                 | 100 |
| 2.8.2 | Uzavírání účetních knih .....                                                                                                                   | 103 |
| 2.8.3 | Rozdělení hospodářského výsledku .....                                                                                                          | 104 |
| 2.8.4 | Účetní závěrka .....                                                                                                                            | 105 |
| 2.9   | <b>Souvislý příklad účtování výrobního podniku</b> .....                                                                                        | 107 |
| 2.9.1 | Účetní jednotka, její organizace a výrobní program .....                                                                                        | 108 |
| 2.9.2 | Výroba a prodej kapesníků .....                                                                                                                 | 108 |
| 2.9.3 | Operativní kalkulace na jeden kapesník v Kč .....                                                                                               | 108 |
| 2.9.4 | Výňatek z vnitřních účetních směrnic .....                                                                                                      | 108 |
| 2.9.5 | Počáteční stavy na účtech k 1. 1. 199. ....                                                                                                     | 109 |
| 2.9.6 | Běžné účetní případy za účetní období .....                                                                                                     | 109 |
| 2.9.7 | Účetní případy při roční uzavěře .....                                                                                                          | 112 |
| 3     | <b>FINANČNÍ ÚČETNICTVÍ</b><br><b>V OBCHODNÍCH PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTECH</b> .....                                                              | 113 |
| 3.1   | <b>Účtování zboží</b> .....                                                                                                                     | 113 |
| 3.1.1 | Nákup zboží .....                                                                                                                               | 113 |
| 3.1.2 | Prodej zboží .....                                                                                                                              | 115 |
| 3.1.3 | Vrácené zboží a slevy při nákupu a při prodeji zboží .....                                                                                      | 116 |
| 3.1.4 | Zboží z dovozu .....                                                                                                                            | 117 |
| 3.1.5 | Zboží zdaňované spotřební daní .....                                                                                                            | 117 |
| 3.1.6 | Předání výrobků do vlastních prodejen .....                                                                                                     | 118 |
| 3.2   | <b>Účtování obalů</b> .....                                                                                                                     | 119 |
| 3.3   | <b>Účtování nákladů, výnosů, zjišťování hospodářského výsledku a jeho zdanění</b><br><b>v obchodních podnikatelských subjektech</b> .....       | 120 |
| 3.3.1 | Schéma účtování nákladů .....                                                                                                                   | 121 |
| 3.3.2 | Schéma účtování výnosů .....                                                                                                                    | 122 |
| 3.3.3 | Příklad na úpravu hospodářského výsledku na daňový základ<br>a zdanění hospodářského výsledku .....                                             | 124 |
| 3.4   | <b>Souvislý příklad účtování obchodního podniku</b> .....                                                                                       | 127 |
| 3.4.1 | Počáteční stavy na účtech k 1. 1. 199. ....                                                                                                     | 127 |
| 3.4.2 | Účetní případy v účetním období 199. ....                                                                                                       | 127 |
| 4     | <b>VNITROPODNIKOVÉ ÚČETNICTVÍ</b> .....                                                                                                         | 131 |
| 4.1   | <b>Hospodářská střediska</b> .....                                                                                                              | 131 |
| 4.2   | <b>Rozpočty hospodářských středisek</b> .....                                                                                                   | 132 |
| 4.2.1 | Sestavování rozpočtů nákladů hospodářských středisek .....                                                                                      | 132 |
| 4.2.2 | Kontrola plnění rozpočtů nákladů hospodářských středisek .....                                                                                  | 133 |
| 4.3   | <b>Kalkulace</b> .....                                                                                                                          | 134 |
| 4.3.1 | Pojem a druhy kalkulace .....                                                                                                                   | 134 |
| 4.3.2 | Členění nákladů v kalkulaci a kalkulační vzorce .....                                                                                           | 135 |
| 4.3.3 | Metody stanovení (zjištění) nákladů na kalkulační jednici .....                                                                                 | 136 |
| 4.3.4 | Kalkulace dělením .....                                                                                                                         | 137 |
| 4.3.5 | Kalkulace přiřázková .....                                                                                                                      | 138 |
| 4.3.6 | Kalkulace postupná a průběžná .....                                                                                                             | 140 |
| 4.3.7 | Kalkulační písemnosti .....                                                                                                                     | 141 |
| 4.4   | <b>Vnitropodnikové ceny</b> .....                                                                                                               | 141 |
| 4.5   | <b>Vnitropodnikové účetnictví</b> .....                                                                                                         | 142 |
| 4.5.1 | Vnitropodnikové účetnictví zaměřené na kontrolu hospodaření<br>organizované v analytické evidenci finančního účetnictví .....                   | 142 |
| 4.5.2 | Vnitropodnikové účetnictví vedené v samostatném účetním okruhu .....                                                                            | 145 |
| 4.5.3 | Výsledná kalkulace .....                                                                                                                        | 153 |
| 4.5.4 | Vnitropodnikové účetnictví zaměřené na zjištění skutečných vlastních nákladů (na hospodářská<br>střediska a na výkony) – rozvrhová metoda ..... | 155 |

|                                                                                  |                                                               |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----|
| 5                                                                                | OCEŇOVÁNÍ .....                                               | 156 |
| 5.1                                                                              | Způsoby oceňování jednotlivých složek majetku a závazků ..... | 156 |
| 5.1.1                                                                            | Investiční majetek .....                                      | 157 |
| 5.1.2                                                                            | Zásoby materiálu a zboží (způsob evidence A) .....            | 158 |
| 5.1.3                                                                            | Oceňování ostatních složek majetku a závazků .....            | 160 |
| 5.2                                                                              | Tiché rezervy .....                                           | 160 |
| PŘÍLOHA 1 – Účtová osnova pro podnikatele platná od roku 1996 .....              |                                                               | 161 |
| PŘÍLOHA 2 – Účtový rozvrh akciové společnosti Mileta, Hořice v Podkrkonoší ..... |                                                               | 166 |